

BOARDLETTER

uitgebracht aan de raad van
de Gemeente Meierijstad

2020

Gemeente Meierijstad
t.a.v. de gemeenteraad
van de gemeente Meierijstad
Postbus 10.001
5460 DA VEGHEL

KSG Registeraccountants B.V.
Stationstraat 4
5953 GX Reuver
Postbus 4785
5953 ZK Reuver
Tel. +31(0)77-4740000
KvK 12063939
www.ksg.nl

Reuver, 11 februari 2021

Betreft: Boardletter 2020

Onze ref.: PBO/14742-80-2020

Geachte heer Franken,

Met genoegen presenteren wij u hierbij onze boardletter over het jaar 2020. In het kader van de aan ons verstrekte opdracht tot controle van de jaarrekening van de gemeente Meierijstad is door ons de interim-controle over het boekjaar 2020 uitgevoerd. Onze tussentijdse bevindingen en aanbevelingen rapporteren wij door middel van de boardletter. Dit heeft tot doel de beheersing van uw organisatie te versterken en jaarrekeningrisico's te beperken. Daarnaast leveren we vanuit onze natuurlijke adviesfunctie een bijdrage aan de verdere ontwikkeling van uw organisatie.

Het concept van de boardletter en gedetailleerde bevindingen van de managementletter hebben wij in het kader van hoor en wederhoor met de organisatie besproken.

Onze werkzaamheden zijn erop gericht een oordeel te kunnen geven over de jaarrekening van de gemeente Meierijstad en zijn niet primair gericht op het opsporen van fraudes of onregelmatigheden in uw organisatie.

De boardletter is opgesteld ten behoeve van de gemeenteraad. Wij beperken ons tot de relevante zaken die in dit kader naar voren zijn gekomen. Uiteraard zijn we tot het geven van een nadere toelichting graag bereid.

Hoogachtend,

drs. P.J.D. Bosch RA

Extern accountant
KSG Registeraccountants B.V.

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Frauderisicoanalyse	4
3	Bevindingen en aanbevelingen interim-controle	5
3.1	Aard bevindingen	5
3.2	Bevindingen hoge prioriteit	5
3.3	Bevindingen met lage prioriteit	5
4	Totaal overzicht bevindingen interim-controle en voortgang	6
5	Relevante wet -en regelgeving	10

1 Inleiding

In het voorjaar 2020 heeft de VNG een overzichtsmatrix voor gemeenten gepubliceerd waarbij de financiële effecten van de Coronapandemie (COVID-19) in kaart zijn gebracht. Gezien de significantie van de crisis en onzekerheden voor het meerjarenperspectief van gemeenten hebben we een publieke managementletter opgesteld. Deze richt zich op de effecten van de jaarrekening en bedrijfsvoering van gemeenten. Als controlerend accountant willen we proactief een bijdrage leveren aan de flexibiliteit van het zelfcontrolerend vermogen van gemeenten. Daarom bestaat de publieke managementletter uit zowel aspecten die van invloed zijn op alle gemeenten vanwege de Coronapandemie (COVID-19) als specifieke adviespunten gericht op de gemeente Meierijstad. Hierin hebben we de uitkomsten van de interim-controle verwerkt. Als aanvulling willen we melden dat het huidige normenkader met de Tozo - wetgeving middels een addendum geactualiseerd dient te worden.

In ons accountantsverslag zullen wij u informeren over de kwaliteit van de beheersorganisatie en interne beheersing (incl. automatiseringsomgeving), alsmede de uitkomsten van de verbijzonderde interne controles over het gehele boekjaar.

Op basis van ervaringen in de gemeentesector voorzien wij de belangrijkste effecten van de Coronapandemie (COVID-19):

1. Meerjarenbegroting 2021;
2. Rechtmatigheid TOZO -regeling;
3. Prestatielevering Sociaal Domein;
4. Prestatielevering inkopen na 15 maart 2020;
5. Rechtmatigheid aanbestedingen na 15 maart 2020.

De overige follow-up punten uit voorgaand jaar staan onder de aandacht van uw gemeente. Gezien de hoge prioriteit bij de Coronapandemie (COVID-19) worden deze in een later stadium opgepakt.

In de hoofdstukken 3 rapporteren wij onze bevindingen in het kader van interne beheersing en bedrijfsvoering. In hoofdstuk 4 zijn de actualiteiten van relevante wet - en regelgeving over het boekjaar 2020 uiteengezet.

2 Frauderisicoanalyse

De primaire verantwoordelijkheid voor de preventie en detectie van fraude ligt bij het College. Een frauderisicoanalyse en/of risicoclassificatie kan bijdragen aan het voldoen aan deze verantwoordelijkheid. De Raad heeft hierop een toezichthoudende/controlerende rol. In het kader van Controlestandaard 240 is het onze verantwoordelijkheid als accountants om door planning en uitvoering van de controle een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de financiële overzichten als geheel vrij zijn van een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude of van fouten. Wij dienen de door ons onderkende frauderisico's expliciet met de auditcommissie te bespreken.

In de gemeentesector is het proces voor het beoordelen van frauderisico's niet altijd geformaliseerd en veelal opgeborgen in de beheersmaatregelen van de primaire processen als onderdeel van het Interne Controleplan. Binnen gemeente Meierijstad wordt geen officiële frauderisicoanalyse uitgevoerd. In het normenkader en primaire processen (lees: KCD) wordt wel rekening met de frauderisico's gehouden. Op dit vlak wijzigen de processen niet wezenlijk en hebben zich in de afgelopen jaren geen noemenswaardige fraudes voorgedaan.

Middels de verkenning van de beheersmaatregelen in de primaire processen en het gesprek met u in de planningsfase van onze controle en onze eigen analyse, hebben we de volgende significante (inherente) frauderisico's geïdentificeerd:

- ✚ Prestatielevering inkopen (eerder verantwoord);
- ✚ Waardering van grondexploitatie;
- ✚ Europese aanbestedingen dienstverlening (onrechtmatige naleving EU - regelgeving).

Wellicht ten overvloede willen we rapporteren dat de onderkende frauderisico's zowel een kwalitatief als een kwantitatief karakter hebben, waarbij de effecten van de Coronapandemie (COVID-19) tevens invloed hierop hebben.

3 Bevindingen en aanbevelingen interim-controle

3.1 *Aard bevindingen*

Op basis van de tussentijdse controle hebben we alle bevindingen ingeschat op basis van kans en impact op een materieel risico voor de jaarrekening (hoog, middel en laag). Hierin hebben we een onderscheid tussen significante en secundaire bevindingen gemaakt.

3.2 *Bevindingen hoge prioriteit*

De bevindingen met een hoge prioriteit hebben we in Bijlage 1 opgenomen (zie bevindingen 1 t/m 8). Elke significante bevinding leidt tot een advies en/of aanvullende werkzaamheden voor de gemeente Meierijstad in het kader van de jaarrekeningcontrole.

3.3 *Bevindingen met lage prioriteit*

De bevindingen met een lage prioriteit zijn gericht op aanbevelingen in de primaire processen en zijn geen rechtstreekse tekortkomingen die een directe impact op een bewering in de jaarrekening en/of jaarverslag over boekjaar 2020 hebben. Elke secundaire bevinding leidt tot een advies voor de procesgang en interne beheersing van de gemeente Meierijstad. In Bijlage 1 zijn secundaire bevindingen uiteengezet (zie bevindingen 9 t/m 11).

4 Totaal overzicht bevindingen interim-controle en voortgang

Samenvattend geven wij een kort overzicht van onze bevindingen inzake de interim-controle weer met daarbij de prioriteitstelling en bijbehorende bevinding. De prioriteitstelling heeft betrekking op de voorgestelde periode voor geplande actie. De mate van prioriteit is afhankelijk van de omvang van het risico en actuele ontwikkelingen. Prioriteit is hoog wanneer het risico hoog is of actie door de actuele ontwikkelingen gewenst is.

In onderstaand overzicht zijn meerdere hoge prioriteitsstellingen met betrekking tot de jaarafsluiting over het onderhavig boekjaar opgenomen. Deze zijn veroorzaakt door de externe en actuele ontwikkeling van de Corona-crisis (COVID-19), de vertraging van de implementatie van de inkoopmodule en de follow-up van de naleving van de Europese Aanbestedingswet in 2019 en toekomstige jaren.

Nr. 2020	Proces	Bevinding	Prioriteit 2020	Omvang risico
1.	Financiën & Control: Verlieseffect Corona (COVID-19) meerjarenbegroting	De financiële effecten van de Corona-crisis zijn tijdig in de begroting bijgesteld. Het verdient aanbeveling de effecten in de jaarrekening als incidentele baten en lasten te verantwoorden en toe te lichten. Risico's op lange termijn kunnen in de Paragraaf Weerstandsvermogen van de jaarrekening geactualiseerd worden.	H	L
2.	Sociaal Domein: Rechtmatigheid TOZO - regeling	De uitvoering van de Tozo - regeling is het belangrijkste effect van de Corona-crisis. Wij hebben de opzet van de interne beheersing van het proces (lees: M&O) als voldoende aangemerkt. Het verdient aanbeveling om de kwaliteit van de interne beheersing te optimaliseren op basis van een onafhankelijke toets. Door de toenemende voorschriften achteraf blijft de foutgevoeligheid van het proces Tozo -uitkeringen hoog.	H	M

3.	Sociaal Domein: Prestatielevering Sociaal Domein	Naar verwachting resteert de stroom aan lokaal (€420.000) en regionaal maatwerk Jeugdwet (€0,6 mln.) een aandachtspunt voor de controle op de prestatielevering. Dit is ongeveer 3,2% op het totaal van het Sociaal Domein. De accountant van gemeente Den Bosch zal de prestatielevering op het regionale maatwerk Jeugdwet niet controleren. Wij verzoeken gemeente Meierijstad de prestatielevering van het regionale en lokale maatwerk te toetsen, waarna wij een review tijdens de balanscontrole hierop kunnen verrichten.	H	M
4.	Inkopen & Aanbestedingen: Prestatielevering inkopen na 15 maart 2020	De meerkosten gedurende de Corona-crisis hebben betrekking op thuiswerkfaciliteiten, ICT-aanpassingen en extra lasten inzake Handhaving en Toezicht (BOA's en Sociale recherche i.v.m. naleving Tozo -regeling). Wij bevelen de gemeente Meierijstad aan de verbijzonderde interne controlefunctie achteraf voldoende controles uit te voeren.	H	L
5.	Inkopen & Aanbestedingen: Rechtmatigheid aanbestedingen na 15 maart 2020	Door het urgente en significante karakter van de Corona-crisis (COVID-19) zijn nieuwe vrijstellingen in de aanbestedingsprocedures met bijvoorbeeld versnelde procedure en dwingende spoed gepubliceerd. Wij adviseren gemeente Meierijstad tijdig te onderkennen indien na 15 maart 2020 'Corona -gerelateerde' aanbestedingen met dwingende spoed hebben plaatsgevonden	H	M

		en deze door een juridisch deskundige onafhankelijk te laten toetsen.		
6.	Inkopen & Aanbestedingen: Follow-up naleving Europese aanbestedingswet 2019	Op basis van de geconstateerde onrechtmatigheden in de Europese aanbestedingen in 2019 adviseren we de gemeente Meierijstad de inkoop -en aanbestedingsprocedures binnen de gemeentelijke organisatie aan te scherpen.	H	M
7.	Participatiewet: Beheersing stromen Participatiewet	Het verdient aanbeveling de interne controles, heronderzoeken en dossieropbouw te optimaliseren. In het kader van de Tozo-regelgeving is een M&O-beleid door het Ministerie van SZW verplicht gesteld. In de loop van 2021 zal de gemeente Meierijstad het M&-beleid formaliseren.	H	M
8.	Grondexploitaties: Ontwikkelingen Grondbedrijf 2020/2021	Het in de jaarrekening verwerken van de financiële effecten van: • Uitspraak over een herbestemmingswijziging van een deel van de gronden van Kempkens Foodpark; • Vaststelling van 2 nieuwe grondexploitaties.	H	L
9.	Financiële administratie: Geprogrammeerde controle procuratie	Er heeft een systeemtechnische tekortkoming in een geprogrammeerde controle in het financiële pakket opgetreden. We verzoeken gemeente Meierijstad te overwegen welke implicaties dit heeft voor de rechtmatigheid van de betalingen en eventuele herstelmaatregelen te treffen.	H	M
10.	Financiën & Control: Inrichting interne	Wetgeving inzake de rechtmatigheidsverantwoording verlangt doorontwikkeling en	M	L

	controlefunctie en normenkader rechtmatigheidsverklaring	tijdigheid van de uitvoering van de VIC -functie. Over 2020 hebben we geconstateerd dat het procesmatig werken nog onvoldoende effectief geweest is. Standaardisatie en richtlijnen in de uitvoering en vastlegging van de verbijzonderde controles zijn noodzakelijk in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording.		
11.	Automatiseringsomgeving: Naleving BIO -standaarden	Er zijn meerdere ontwikkelpunten op gebied van de BIO -standaarden, zoals onder meer een optimalisatie in de rechten -en rollenstructuur in de applicaties. Het wachtwoord wisselbeleid is voor de kritische applicaties t.o.v. 2019 verbeterd.	M	L

Prioriteit H (Hoog)

Streefdatum realisatie op moment van jaarrekeningcontrole over het betreffende boekjaar

Prioriteit M (Midden)

Streefdatum realisatie op moment 1 jaar later na de jaarrekeningcontrole over het betreffende boekjaar

Prioriteit L (Laag)

Te realiseren op langere termijn van maximaal 2 jaar

5 Relevante wet -en regelgeving

In het kader van actualiteiten inzake wet -en regelgeving bij decentrale overheden (specifiek Lokaal -en Middenbestuur) hebben we in onderstaand schema de belangrijkste wijzigingen en onderwerpen aangestipt. Hierbij hebben we de mate van impact op de jaarrekening van de gemeente Meierijstad over het jaar 2020 en de bedrijfsvoering (in toekomstige jaren) opgenomen.

Nr. 2020	Actualiteit/ onderwerp	Mate impact jaarrekening/ bedrijfsvoering ambtelijke organisatie	Prioriteit 2020	Omvang risico
1.	BADO –notitie inzake prestatielevering inkopen (juli 2020)	Impact is laag tot gemiddeld in verband met naleving richtlijnen van de BADO -notitie in 2020. De implementatie van de inkoopmodule wordt pas in 2021 gerealiseerd. In 2020 heeft gemeente Meierijstad adequaat beleid op gebied van prestatielevering gevormd: elke factuur > €5k dient met deugdelijk prestatiebewijs digitaal door de budgethouder geautoriseerd te zijn. Voor 2021 adviseren we gemeente Meierijstad te heroverwegen de procesgang (IST -situatie) van gemeente Meierijstad in lijn met de processtappen in par. 2.2 van de betreffende notitie te optimaliseren. Het proces van prestatielevering inkopen kan mogelijk verder geoptimaliseerd worden door de inzet van een onafhankelijke prestatie-akkoordverklaarder (PAV-er).	M	L

Prioriteit H (Hoog)

Streefdatum realisatie op moment van jaarrekeningcontrole over het betreffende boekjaar

Prioriteit M (Midden)

Streefdatum realisatie op moment 1 jaar later na de jaarrekeningcontrole over het betreffende boekjaar

Prioriteit L (Laag)

Te realiseren op langere termijn van maximaal 2 jaar